

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-2-73 (Devralma)
Karar Sayısı : 10-33/507-184
Karar Tarihi : 22.4.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Alper Fevzi KARA, Sinan ÇÖRÜŞ

C. BİLDİRİMDE BULUNAN :- New Age Overseas Investment Ltd.

20

- Alaluf Grubu
Temsilcileri: Av. M. Toğan TURAN ve Av. Eda MUTLU
Sun Plaza Bilim Sokak No:5 Kat:14
Maslak, 34398, İstanbul

D. TARAFLAR :- Luxottica Group S.p.A.
Kabelweg 37, Amsterdam, 1014, HOLLANDA

30

- Avram Berti ALALUF
Ali Çetinkaya Bulvarı No:38/5 İzmir

- Jak ALALUF
1381 Sokak No:9/6 Alsancak İzmir

- New Age Overseas Investment Ltd.
2, New Square Lincoln's Inn Londra WC2A 3RZ İNGİLTERE

- İzak ALALUF
Cumhuriyet Bulvarı No:160/5 İzmir

40

- Rozeta ALALUF
Cumhuriyet Bulvarı No:174/9 İzmir

- Simon Sera ALALUF
Cumhuriyet Bulvarı No:160/5 İzmir

E. DOSYA KONUSU: Alaluf Grubu ve New Age Investment Ltd'nin (New Age) Luxottica Gözlük Endüstri ve Ticaret A.Ş.'de (Luxottica Türkiye) bulunan hisselerinin Luxottica Group S.p.A. (Luxottica) tarafından ve devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

50 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 15.3.2010 tarih, 2275 sayı ile intikal eden ve eksiklikleri en son 30.3.2010 tarih ve 2712 sayı ile tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda düzenlenen 13.4.2010 tarih ve 2010-2-73/Öİ-10-AFK sayılı Ön İnceleme Raporu, 16.4.2010 tarih ve REK.0.06.00.00-120/201 sayılı Başkanlık Önergesi ile 10-33 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

60 **G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da; bildirim konusu devralma işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olduğu, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi anlamında, bir hâkim durum yaratmaya veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirmeye yönelik olarak rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucu doğurmayacağı, işleme izin verilmesinde bir sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili İşlem ve Taraflar

H.1.1. İşleme İlişkin Bilgiler

Bildirim konusu işlemin, Luxottica, Alaluf Grubu ve New Age tarafından müştereken yönetilen bir ortak girişimin kontrolünün, Alaluf Grubu ve New Age'e ait hisselerin devri yoluyla Luxottica'ya devredilmesi olduğu ifade edilmektedir.

70 H.1.2. Taraflar

H.1.2.1. Devralan Taraf: Luxottica Grubu

Luxottica, İtalya'da kurulu olup gözlük ithalatı, imalatı ve pazarlaması alanlarında faaliyet göstermektedir. Luxottica'nın Türkiye'de etkilenen pazarlardaki faaliyetlerinin %(...) oranında hissesine sahip olduğu Luxottica Türkiye ile sınırlı olduğu ifade edilmektedir. Halka açık bir şirket olan Luxottica dünya çapında 167 adet iştirak ve ortaklık aracılığıyla faaliyet göstermektedir.

Luxottica Grubu'nun başlıca hissedarlarını gösterir tabloya aşağıda yer verilmektedir:

Tablo – 1: Luxottica'nın Hissedarlık Yapısı

80

Hissedar	Pay (%)
(...)	(...)
(...)	(...)
(...)	(...)
(...)	(...)

H.1.2.2. Luxottica Türkiye

Luxottica, gözlük çerçeveleri, güneş gözlükleri, gözlük kılıfları, gözlük camları ve her türlü gözlük aksam ve aksesuarları imalatı, ticareti, ithali, ihracatı, promosyonu ve dağıtım alanlarında faaliyet göstermektedir.

- 90 Dosya mevcudu bilgilerinde, Luxottica'nın ürün segmentinin optik çerçeve ve güneş gözlüğü tedariki olarak iki gruba ayrıldığı ifade edilmektedir.

Luxottica'nın mevcut hissedarlık yapısını gösterir bir tabloya aşağıda yer verilmektedir:

Tablo – 2: Luxottica Türkiye'nin Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Pay (%)
Luxottica Group S.p.A.	(...)
Luxottica Leasing	(...)
Luxottica SRL	(...)
New Age	(...)
Avram Berti Alaluf	(...)
Jak Alaluf	(...)
Izak Alaluf	(...)
Rozeta Alaluf	(...)
Simon Sera Alaluf	(...)

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. Pazara İlişkin Genel Bilgiler

- 100 Bildirim formunda tarafların faaliyet konusunu gözlük ithalatı, imalatı ve pazarlamasının oluşturduğu ve taraflarca piyasaya sunulan ürünlerin “optik çerçeve” ve “güneş gözlükleri” olmak üzere iki farklı grupta ele alınabileceği ifade edilmektedir.

Bunlardan ilki olan güneş gözlükleri, kozmetik amaçlarla ya da gözleri güneşten korumak saikiyle kullanılan gereçlerdir. Modaya uygun olması, kalitesi, fiyatı, marka itibarı gibi unsurlar alıcının güneş gözlüğü tercihinde belirleyici unsurlar olarak öne çıkmaktadır.

- 110 İkinci grup olan optik çerçeve açısından ise kişinin kullanım eğilimleri bakımından sağlığa ilişkin kaygıların belirleyici bir rolü olduğu, bununla beraber güneş gözlüğü alanında olduğu gibi moda, marka itibarı, kalite algısı gibi unsurların satın alma davranışlarına yansıdığı ifade edilmektedir.

Bilindiği üzere markalaşmanın etkin bir rolünün olduğu, aynı amaca hizmet eden ürünler arasında büyük fiyat farklarının olduğu, maliyetlerde tasarım gibi unsurların ön plana çıktığı pazarlarda tüm markalar tüketicinin gözünde aynı segmentte bulunmayabilmektedir. Alım gücü, fiyat, tercih ve eğilimler gibi birçok nedenle

tüketicilerin ürünlere yaklaşımları, dolayısıyla markaların karşılaştığı rekabetçi baskı farklılık gösterebilmektedir.

120 Otomotiv, alkollü içecekler ve yazılım alanlarında alınmış bazı Rekabet Kurulu kararlarında da ortaya konduğu üzere zaman zaman ilgili ürün pazarının belirlenmesinde tüketicinin gözündeki markaların bu itibarları belirleyici olabilmektedir¹. Mevcut değerlendirmede de güneş gözlüğü ve optik çerçeve alanlarında hangi markaların tüketici gözünde rakip olarak algılandığı ve birbirlerine rekabetçi bir baskı oluşturduğu hususunun ilgili ürün pazarının tespiti açısından belirleyici olabileceği görülmektedir. Ancak, mevcut işlem pazarda bir yoğunlaşma yaratmadığından ve dosya konusu işlem teşebbüste yaşanacak bir kontrol değişikliğinden ibaret olacağından herhangi bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılmasının gerekli olmadığı anlaşılmıştır. Dosya kapsamında ilgili ürün pazarının 'optik çerçeveler' ve 'güneş gözlüğü' olduğu varsayılacak ve değerlendirmeler bu pazar tanımları üzerinden yapılacaktır.

H.3. Değerlendirme

130 H.3.1. İşlemin 4054 Sayılı Kanun ve 1997/1 sayılı Tebliğ Kapsamında Olması

1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (b) bendinde, "*herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi*" birleşme ve devralma kabul edilen hallerden biri olarak belirtilmiştir.

140 Bir teşebbüs üzerinde kontrol, şirketin hisse yapısından bağımsız olarak bir kontrol grubu tarafından mutlak olarak sağlanabileceği gibi birkaç grup tarafından da ortak bir şekilde oluşturulabilir. Kontrolün mutlak bir şekilde bir kontrol grubu tarafından sağlandığı, şirketin azınlık hissedarı konumundaki hissedarların yaptıkları yatırımların korunması için bu hissedarlara tanınan bazı haklar saklı kalmak kaydıyla, bu kontrol grubunun şirketin stratejik ticari kararlarını belirlediği ya da tek taraflı veto yetkisi aracılığıyla çözümsüzlük durumu yaratabildiği durumlarda mutlak kontrolden bahsetmek mümkündür.

Öte yandan bir ya da birkaç hissedar grubunun teşebbüsün stratejik kararlarının alınmasında eş ölçüde belirleyici etkiye sahip olduğu stratejik ticari kararların ancak bir fikir birliği aracılığıyla alınabildiği ve/veya tarafların her birinin dilediği takdirde bir çözümsüzlük durumu yaratabildiği hallerde ortak kontrolden bahsetmek mümkündür.

150 Bildirimde bulunan taraflarca işlem neticesinde teşebbüsün ortak kontrolden mutlak kontrole geçeceği, bu nedenle işlemin Tebliğ'in 2. maddesi kapsamı dahilinde değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Ancak bu iddianın kabul edilebilmesi için şirketin mevcut durumda ortak kontrol altında olduğunun ortaya konması gerekmektedir.

---

¹ 14.10.2009 tarih ve 09-47/1157-293 sayılı, 1.7.2009 tarih, 09-31/678-159 sayılı 5.4.2007 tarih, 07-30/297-113 sayılı, 14.11.2002 tarih, 02-70/843-347 sayılı kararlar.

Ortak kontrol, oy haklarında ve karar verici mercilere yapılacak atamalarda eşitlik, veto haklarını haiz nitelikli hisselerin kullanılması, oylamalarda ortak hareket edilmesi gibi çeşitli yollarla, kontrolü paylaşan tarafların stratejik ticari kararlar üzerinde belirleyici etkiye sahip olmasının temin edilmesiyle sağlanabilir.

160 Bunlardan ilki olan oy haklarında ve karar verici mercilere yapılacak atamalarda eşitlik hususuna ilişkin değerlendirmelerde taraflar arasındaki ilişkinin sözleşme aracılığıyla düzenlenmesi halinde yönetim organlarında tarafların eş sayıda temsilciyle temsil edilmesinin sözleşme şartlarında yer alması ve karar verici oy uygulamasının bulunmaması unsurlarının gözetildiği dikkat çekmektedir.

Ortak kontrolün veto hakkını haiz nitelikli hisseler aracılığıyla tesis edildiği durumlarda tarafların, kendilerine tanınan veto hakları aracılığıyla, alınacak stratejik kararlara ilişkin bir fikir birliği tesis edilene kadar çözümsüzlük yaratabilme imkanı olmalıdır. Söz konusu veto hakkının azınlık hissedarların yatırımlarının korunmasının ötesine geçmesi gerekmektedir.

170 Ortak kontrolden bahsedilebilecek üçüncü durum ise kontrolün oylamalarda ortak hareket edilmesi aracılığıyla sağlanmasıdır. Bu gibi durumlarda ortak kontrolü yaratan unsur bir hukuki temele dayanabildiği gibi ticari ilişkinin doğasından da kaynaklanabilmektedir.

Bu durumun bir örneği olarak şirkette birden fazla azınlık hissedarı bulunması ve bu azınlık hissedarları arasında oylamalarda nasıl hareket edeceklerine dair bir anlaşma olması, böylece hissedarların ayrı ayrı azınlık konumundaki hisselerinin bir bütün olarak kontrol açısından bir önem kazanması hali gösterilmektedir.

180 Bunun ötesinde taraflar arasındaki karşılıklı bağımlılığın da ortak kontrolü doğurabilecek bir unsur olabildiği düşünülmektedir. Azınlık hissedarları arasında her bir hissedarın şirketin faaliyetleri açısından hayati bir unsuru sağladığı, ticari hayatın akışı gereği hissedarların işbirliği yapmaya mecbur olduğu durumlar buna örnek gösterilebilir. Bu duruma ilişkin bir başka örneğe de Konsolide Duyuru'da yer verilmektedir:

190 *“...çoğunluk hissedarının azınlık hissedarına iktisaden veya finansal olarak bağımlı olduğu durumlarda, azınlık hissedarının teşebbüsün işleyişinde büyük bir rol oynayacağı, çoğunluk hissedarının ise temel rolünün finansal yatırımcı olduğu durumlarda ortaya çıkabilir. Bu gibi hallerde çoğunluk hissedarı kendi konumuna güvenerek dayatma yapamamakta, ortağı stratejik kararları engelleyebilmekte, böylece, her iki teşebbüs kalıcı olarak işbirliğine gitmek durumunda kalmaktadır. Böylesi bir durumda hukuki olarak yapılacak bir değerlendirme neticesinde varılacak çoğunluk hissedarının mutlak kontrolü olduğu sonuncun ötesinde ‘fili’ bir ortak kontrol durumu ortaya çıkmaktadır.”*

Dosyanın incelenmesi sırasında taraflardan şirketin mevcut hissedarlık yapısı ve yönetim şekline ilişkin bilgi talebinde bulunulmuştur.

Taraflarca sunulan ve şirket hissedarları arasındaki ilişkiyi düzenleyen tek metin olduğu ifade edilen şirket ana sözleşmesinde şirketin işleyişine ilişkin detaylı bir düzenlemeye gidilmediği görülmektedir. Sözleşmenin 9. maddesi uyarınca genel kurul tarafından atanan yönetim kurulu beş kişiden oluşmakta ve kararlarını oy

çokluğuyla almaktadır. Genel kurulun gerekli gördüğü hallerde yönetim kurulu kararlarını değiştirme yetkisi olmakla beraber, ana sözleşmede hissedarlara özel bir veto hakkı tanınmadığı görülmektedir.

200 Eksiklik yazısına cevaben gönderilen yazıda yönetim kurulu üyelerinin belirlenmesine ilişkin aşağıdaki hususlar belirtilmektedir:

“tarafklar arasındaki yazılı olmayan bir centilmenlik anlaşması mevcut olup, beş kişiden teşekkül eden yönetim kuruluna, iki üye Alaluf Ailesi tarafından, geri kalan üç üye de Luxottica tarafından seçilmektedir. Buna göre 5 kişilik yönetim kurulunda Türk Ticaret Kanunu’nun 330 hükmü gereğince toplantı [nisabı] yarısından bir fazla (yani 4) olup, karar nisabı ise hazır bulunanların ekseriyetidir. Bu sebeple işbu bildirim yapılması gerektiği düşünülmüştür.”

210 Fiiliyata bakıldığında, mevcut yönetim kurulu üyesinin ikisinin Alaluf Grubu üyesi olduğu görülmektedir. Alaluf grubunun mevcut yapı itibariyle karar nisabı açısından bir belirleyiciliği olmamakla beraber stratejik açıdan öneme sahip konuların gündeme geleceği bir toplantıya katılmamak suretiyle taraflar arasında bir fikir ayrılığı olması durumunda fikir birliği sağlanana kadar çözümsüzlük yaratması ihtimal dahilindedir. Öte yandan, mevcut durum itibariyle genel kurulun taraflar arasında var olduğu iddia edilen centilmenlik anlaşmasına aykırı bir şekilde alacağı bir karar neticesinde yönetim kurulunun teşekkülünü değiştirmesinin önünde herhangi bir hukuki bir engel de bulunmamaktadır.

220 Bu noktada, AB mevzuatında ‘fiili ortak kontrole’ ilişkin kriterler de göz önüne alınarak Luxottica grubunun yönetim kurulu üyelerini dilediği gibi atama noktasındaki hukuki yetkisini kullanmasının ticari hayatta ne derece mümkün olduğunun bu kapsamda Alaluf Grubu’nun piyasadaki önem ve bilinirliğinin dikkate alınması gerekmektedir. Bildirimde bulunan tarafça gönderilen 8.4.2010 tarih ve 2970 sayılı yazıda Alaluf Grubu ve Luxottica Grubu arasında oluşan ‘centilmenlik anlaşmasının’ gerekçesi olarak

- Alaluf Grubu ile Luxottica Grubu’nun birlikteliğinin Luxottica Türkiye’nin kurulmasından da önceye dayanan 15 yıllık bir geçmişi olduğu, taraflar arasında bu uzun ilişkiden kaynaklı bir güven ortamı tesis edildiği,
- Tarafların birbirleriyle çalışmaya ve birbirlerinin ticari beklentilerine vakıf oldukları,
- Alaluf Grubu’nun sektörü bilen ve deneyimli kişilerden oluştuğu,
- 230 – Luxottica yetkililerinin yurtdışında bulunması nedeniyle Türkiye pazarındaki işleri Alaluf Grubu’nun takip ettiği

hususları öne sürülmektedir.

Alaluf Grubu’nun Luxottica Türkiye’nin kontrolünde oynadığı rol hakkında fikir veren yukarıdaki ifadeler ve Alaluf Grubu’na verilen yönetsel imtiyaz dikkate alındığında, işlem öncesinde Luxottica Türkiye’nin Alaluf Grubu ve Luxottica Grubu tarafından ortak kontrol edildiği anlaşılmaktadır. İşlem sonrasında bu teşebbüsün kontrolünün bütünüyle Luxottica Grubu’na geçeceği, bu durumun bir kontrol

değişikliği olarak değerlendirilmesi gerektiği, bu nedenle işlemin Tebliğ'in 2. maddesi kapsamında bir birleşme devralma olduğu sonucuna varılmıştır.

240

H.3.2. İşlemin 1997/1 sayılı Tebliğ Kapsamında Bildirime Tabi Olması

1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi "*Bu Tebliğ'in 2. maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının 25 milyon TL'yi aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur*" hükmü ile hangi tür birleşme ya da devir işlemlerinin Rekabet Kurulu'nun iznine tabi olduğunu belirlemektedir.

250

Bildirim formunda Luxottica Türkiye'nin 2009 yılı itibariyle optik çerçeve alanında pazar payının %(....), güneş gözlüğü alanında ise %(....) olarak gerçekleştiği ifade edilmektedir. Pazar payları açısından işlemin Tebliğ'de belirtilen eşiklerin altında kaldığı görülmektedir.

Öte yandan, Luxottica Türkiye'nin 2008 yılı toplam cirosunun (.....) TL'si güneş gözlüğünden, (.....) TL'si optik çerçeveden olmak üzere toplam (.....) TL olduğu, 2009 yılı toplam cirosunun ise (.....) TL'si güneş gözlüğünden, (.....) TL'si optik çerçeveden olmak üzere toplam (.....) TL olduğu ifade edilmektedir. Ciro açısından bakıldığında elde edilen ciro, 25.000.000 TL'lik eşiği aştığından, işlemin Tebliğ'in 4. maddesi kapsamında bildirim tabi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

260

H.3.3. İşlemin 4054 Sayılı Kanun'un 7. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi

Luxottica Türkiye halihazırda Luxottica ve Alaluf Gruplarının ortak kontrolü altındadır. İşlem neticesinde sadece bir kontrol değişikliği olacak, teşebbüs ortak kontrolden Luxottica'nın mutlak kontrolüne geçecektir. İşlem neticesinde piyasada herhangi bir yoğunlaşma artışı gözlemlenmeyecektir. Bu nedenlerle ve işlem sonrasında hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin söz konusu olmayacağı anlaşıldığından söz konusu işleme Kanun'un 7. maddesi kapsamında izin verilmesinde herhangi bir sakınca görülmemiştir.

270

H.3.4. İşlemin Yan Sınırlamalar Açısından Değerlendirilmesi

Luxottica Grubu ile satıcı konumundaki hissedarlar arasında imzalanan sözleşmelerde yer alan bir hükümlerle satıcı rekabet etmeme yükümlülüğü getirildiği görülmüştür.

Mevcut dosya kapsamında getirilen kısıtlamaların Türkiye Cumhuriyeti sınırlarında, Luxottica'nın faaliyet alanı ile sınırlı tutulması, diğer faaliyet alanlarını kapsamaması ve rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin iki yıl ile belirlenmiş olmasından hareketle, bu kısıtlamaların yan sınırlama olarak değerlendirilebileceği sonucuna varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle bildirim konusu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.